

Jaarverslag Stichting De KIM 2019

Stichting De KIM is een organisatie van katholiek maatschappelijk activeringswerk in Midden Nederland. Het maatschappelijk activeringswerk mobiliseert mensen om zich op vrijwillige basis in te zetten ten behoeve van maatschappelijk achtergestelde en/of sociaal kwetsbare groepen in de samenleving. Dit gebeurt dankzij de inzet van vrijwilligers die al dan niet uit eigen levensbeschouwelijke achterban afkomstig zijn. Het katholiek maatschappelijk activeringswerk heeft vaak – maar niet uitsluitend – te maken met twee werelden: die van de kerk en samenleving. Het MA-werk heeft de expertise, de ervaring om de twee werelden op zodanige wijze te verbinden dat er synergie ontstaat. Het katholiek sociaal denken en presentiegedachtengoed bieden hiervoor aanknopingspunten en geven richting om, door inzet van vrijwilligers, een fatsoenlijke, rechtvaardige en liefdevolle samenleving op te bouwen.

In de provincies Utrecht, Gelderland en Flevoland zijn afgelopen jaar 10 projecten uitgevoerd waarbij er een nieuw project is gestart onder de naam Van Afkomst naar Toekomst. Bij dit ambitieuze project werken nieuwkomers, met ondersteuning van een vrijwillige mentor, aan verbetering van hun toekomstperspectief op gebied van (on)betaald werk. Zinvol Gelderland is een nieuw project wat in 2019 in ontwikkeld en waar fondsaanvragen voor zijn gedaan. De bedoeling is om hier in 2020 mee te starten. Twee andere projecten (Ruimte voor Anders Zijn en Samen Sterk Tegen Armoede in Amersfoort) zijn afgelopen jaar afgerond en het maatjesproject voor nieuwkomers in Almere is overgedragen aan de Bonifatiusparochie.

Met onderstaande beschrijving informeren wij u over de huidige stand van zaken van de projecten van De KIM en in welke plaatsen we actief zijn. We geven in de terugblik op 2019 een korte beschrijving van de projecten en laten met cijfers zien hoeveel mensen van de profijtgroep en vrijwilligers worden bereikt. Effecten van de inzet illustreren we met uitspraken van deelnemers of vrijwilligers. In het slotwoord staan we stil bij enkele belangrijke veranderingen binnen de organisatie van De KIM.

We zijn blij dat we dankzij de steun van verschillende fondsen kunnen bouwen aan katholiek maatschappelijk activeringswerk in Midden Nederland. Daarmee is een mooie basis ontstaan om de inzet van vrijwilligers voor de medemens de komende jaren verder te ontwikkelen.

Afgelopen jaar is De KIM aan de slag gegaan met de uitvoering van de volgende projecten:

- **1. Jongerengroep Maria Sterre der Zee parochie in Zeewolde**
- **2. Maatjesproject vluchtelingen in Noord Oost Polder en Almere**
- **3. Mentorproject Van Afkomst naar Toekomst: nieuwkomers toe leiden naar werk in Almere**
- **4. Maatjesproject thuisloze jongeren in Almere**
- **5. Samen Sterk tegen Armoede onder de Loep in Amersfoort**
- **6. Jong en Rouw in de provincie Flevoland**
- **7. Laudato Si: duurzaamheid, geloven en toekomst in Apeldoorn**
- **8. Project Interreligieuze dialoog & interculturele zorg in Arnhem**
- **9. Ruimte voor Anders Zijn in Oost-Gelderland**
- **10. Zinvol Gelderland**

1. Jongerengroep van de Maria Sterre der Zee parochie Zeewolde:

Bij dit project gaat het er om jongeren van 15 tot en met 18 jaar in de parochie van Zeewolde te betrekken bij maatschappelijke en kerkelijke thema's. Het gaat om jongeren die na hun vormsel wat willen doen en betekenen voor kerk en samenleving. Voor deze leeftijdscategorie zijn er voor jongeren in de parochie geen reguliere activiteiten. Door kennis te maken met diaconale activiteiten worden jongeren bewust van wat er bij hen in Zeewolde, maar ook op andere plaatsen gebeurt en dit vergroot hun leefwereld. Bij de uitvoering van activiteiten is er aandacht voor zingeving door met jongeren na te denken over de betekenis van hun inzet voor anderen. De MA-werker van De KIM organiseert deze activiteiten samen met het vrijwillige begeleidingsechtpaar Joep en Carolien van de parochie.

We zijn in 2019 met jongeren tussen de 15 en 18 jaar negen keer bijeengekomen. Tijdens deze bijeenkomsten hebben we met de jongeren besproken met welke activiteiten ze aan de slag willen. Deze bijeenkomsten zijn met de jongeren georganiseerd omdat ervaring leert dat jongeren een drukke agenda hebben met baantjes, sport en studie. Twee jongeren hebben een training stress reductie georganiseerd en een jongere heeft in de vastentijd geen social media gebruikt. Er is afgelopen jaar een nieuwe weg ingeslagen. In nauw overleg met de pastor van de parochie van Zeewolde zijn jongeren actief betrokken bij het nadenken over de invulling van de kerkdiensten. Al langer werd door jongeren geconstateerd dat kerkdiensten minder hun aandacht trokken. Op Palmzondag zijn we met jongeren gaan brainstormen hoe kerkdiensten anders kunnen worden ingevuld zodat deze meer gaan aanspreken bij jongeren. Dit was een inspirerende activiteit waar jongeren allerlei ideeën aan hebben gedragen zoals kerkdienst op zondag in de namiddag, meer muziek en meer inbreng van jongeren zelf. Met deze ideeën is de jongerengroep in gesprek geraakt met de pastor en de parochieraad om samen met elkaar na te denken over de uitvoering van het beleidsplan van de parochie: Toekomst Bouwen. Dit heeft geresulteerd in een werkgroep Anders dan Anders vieringen en met input van jongeren is de kerstnachtsmis bijna helemaal door jongeren voorbereid. Voor kerst was er een speciale activiteit waarbij jongeren de bouwers (vrijwilligers van het eerste uur en de huidige) van de parochie thuis hebben opgezocht om met hen in gesprek te raken over hun drijfveren om zich in te zetten voor anderen en de kerk. Dit werden mooie ontmoetingen waarbij jongeren veel te weten zijn gekomen over achtergronden en motivatie. Deze ervaringen hebben ze verteld aan de pastor die hier zijn kerstpreek van heeft gemaakt. Verder zijn van de ontmoetingen met de bouwers filmpjes gemaakt die in de kerstnachtsmis werden vertoond. Het zijn bijzondere verhalen geworden over nabijheid, solidariteit, pionieren en geloof. Aantal deelnemers aan de bijeenkomsten: 20

Ervaringen van jongeren en parochianen over de activiteiten:

- *Wat een leuke activiteit was het op Palmzondag. Moeten we vaker doen.*
- *Het was een bijzondere Kerst Nachtmis en wat mooi dat alle vrijwilligers van de kerk in het zonnetje werden gezet. Vooral ook om de bouwers van het eerste uur te horen praten over hun bezieling.*
- *Eindelijk een ander kerstverhaal met een goede boodschap. Een toekomstbestendige viering: ga zo door. Veel mensen werden geraakt door de intenties die jongeren hebben uitgesproken.*

2. Maatjesproject voor vluchtelingen Almere en Noord Oost Polder

In 2016 zijn Stichting De KIM en Sint Bonifatiusparochie Almere gestart met het maatjesproject voor vluchtelingen en nieuwkomers in Almere. Het doel van dit project is om Syrische vluchtelingen te ondersteunen met de inzet van een maatje. In samenwerking met de Bonifatiusparochie werft, traint, koppelt en begeleidt Stichting De KIM de maatjes.

Ervaringen van nieuwkomers laten zien dat mensen zich beter voelen omdat ze minder alleen staan. Daarnaast helpen maatjes met allerlei praktische zaken die begeleidende instanties laten liggen. Vooral omdat maatjes nieuwkomers thuis opzoeken, meer tijd hebben dan beroepskrachten is er al snel sprake van een vertrouwensband. Deze positieve indrukken hebben een goede basis gelegd voor afgelopen jaar, waarin veel maatjes (25 vrijwilligers) zich hebben ingezet voor de nieuwkomers die een weg aan het vinden zijn in de Nederlandse samenleving. Het project is daardoor uitgegroeid tot omvangrijk project in de stad en omvat daarnaast allerlei activiteiten om ontmoetingen tussen nieuwkomers en maatjes te realiseren.

Het maatjesproject is in 2019 overgedragen aan de Bonifatiusparochie. Dat betekent dat het project zelfstandig verder gaat en een duurzame oplossing is gevonden voor de toekomst. Het project krijgt een diaconaal karakter en wordt ingebed in de structuur van de katholieke kerk in Almere. Daarnaast gaat dit project in de nieuw te bouwen kerk een belangrijke plek innemen als het gaat om caritas. Het maatjesproject raakt steeds bekender in de stad. Wijkteams zetten maatjes in als onderdeel van hun ondersteuningsaanbod. Zo werden afgelopen jaar diverse maatjes gekoppeld aan nieuwkomers om te oefenen met de Nederlandse taal.

In 2019 zijn er in Almere 21 koppelingen tussen maatjes en nieuwkomers gemaakt.

Ervaringen van nieuwkomers over hun maatje:

- *Het maatje helpt mij zo goed met de Nederlandse taal en ben zo blij dat zij dit doet. Ze is echt heel goed voor mij.*
- *Ik vind het zo leuk met mijn maatje. Hij is een soort vader voor mij. Echt hij helpt mij zo goed.*
- *Ik ben zo blij met mijn maatje: ze geeft hele goede adviezen. Ze helpt ons hier enorm mee*

Samen met de Emmausparochie in de Noord Oost Polder heeft De KIM eveneens in 2019 een maatjesproject voor nieuwkomers uitgevoerd. Hier zijn 11 maatjes als vrijwilliger actief en zetten zich in voor nieuwkomers. Bij dit project hebben 10 koppelingen plaats gevonden.

Activiteiten die bij beide maatjesprojecten hebben plaats gevonden:

- een viering in de Bonifatiusparochie om ontmoetingen tussen nieuwkomers en kerkleden te laten ontstaan.
- verzorging van gastlessen bij ROC's over het maatjesproject en daarbij werden persoonlijke verhalen door statushouders verteld.
- twee bijeenkomsten van het netwerk van organisaties in de Noordoostpolder die zich inzetten voor vluchtelingen en nieuwkomers.
- een speciale ontmoetingsbijeenkomst is er georganiseerd in Luttelgeest waarbij in het huis van een maatje een barbecue was om maatjes en nieuwkomers met elkaar te laten kennis maken. Veel positieve reacties op gekregen.
- Zowel in Almere en Emmeloord zijn er terugkombijeenkomsten (in beide steden driemaal) georganiseerd voor de maatjes. Tijdens deze bijeenkomsten worden ervaringen gedeeld en leren maatjes van elkaar wat er plaats vindt in de contacten met nieuwkomers.

3. Mentorproject Van Afkomst naar Toekomst: nieuwkomers toeleiden naar werk in Almere

Ervaringen uit de praktijk van het maatjesproject hebben tot de keuze geleid om dit project in 2019 door te ontwikkelen tot een project waarbij nieuwkomers, met ondersteuning van een vrijwilliger, worden toe geleid naar werk. In aanloop hiernaar toe zijn plannen ontwikkeld en bij fondsen ingediend. Verheugend is dat Instituut Gak het project heeft geselecteerd voor het programma **Een nieuwe baan; een nieuw bestaan!**

De KIM is in samenwerking met Corazonprojecten vanaf maart 2019 dit mentorproject gestart. Het project stelt zich ten doel om de kracht van nieuwkomers te versterken en hen kansen te bieden om stappen te zetten op de maatschappelijke participatieladder. Persoonlijke begeleiding van de nieuwkomer daarbij, aan de hand van een reeks gesprekken en inzet van vrijwilligers als mentor, is cruciaal. De medewerkers en vrijwilligers die werkzaam zijn in het project begeleiden de deelnemers tijdens het gehele proces en worden er stappen gezet richting onbetaald werk, betaald werk of geschikt leer(-werk)traject. Verder is er aandacht voor het ontwikkelen van sociale vaardigheden. Dit project is een opstap naar meer participatie aan de samenleving. Het gaat om nieuwkomers te activeren en stimuleren om weer regie op hun leven te krijgen en perspectief te bieden op een goede toekomst voor henzelf en hun familie in Nederland.

In 2019 zijn er 23 deelnemers ingestroomd bij dit project en zijn 14 vrijwillige mentoren actief. Op basis van de ervaringen van het eerste projectjaar zien wij een aantal gemeenschappelijke kenmerken bij de deelnemers:

- de motivatie van deelnemers varieert sterk: het kost de nodige moeite dat de sommige deelnemers hun afspraken nakomen,
- een aantal deelnemers zetten (met inzet van mentor) daadwerkelijke stappen richting baan/leerwerk, vrijwilligerswerk of uitbreiding van hun netwerk,
- iedereen wil graag een zogeheten droombaan, maar de realiteit leert dat het vinden van een zogeheten broodbaan al lastig genoeg is,
- persoonlijke omstandigheden (zoals gezinssituatie of trauma) spelen een rol in het zoeken naar een passende baan,
- bijstandsuitkering is voor deelnemers een bron van zekerheid.

Van de 23 deelnemers hebben 12 deelnemers succesvolle stappen hebben gezet richting beter toekomstperspectief. Dit varieert van volgen van de Beroep Begeleidende Leerweg(BBL-traject), vinden van betaald werk, opdoen van werkervaring tot doen van vrijwilligerswerk. We merken dat nieuwkomers blij zijn dat ze in dit project worden aangesproken op wat ze kunnen en wat ze graag willen: trots op het hebben van nieuwe toekomstkansen.

Ervaringen van deelnemende nieuwkomers:

- *"Ik zal er voor zorgen dat mijn kinderen mij zien als een sterke vader. Geen vader die ziek is. Of die niet goed Nederlands spreekt!" Het liefst wil hij als chauffeur achter het stuur zitten en verre reizen maken.*
- Nadat een andere deelnemer succesvol was ingestroomd bij een BBL-traject voor Kinderopvang liet ze weten: *"ik ben heel dankbaar dat het project en de mentor mij zo goed hebben geholpen. En ik ga mijn best doen!"*

4. Maatjesproject voor thuisloze jongeren in Almere

Drie jaar geleden begonnen Stichting De KIM en Maatschappelijke Opvang Kwintes met de start van een maatjesproject voor thuisloze jongeren. Het doel van dit project is om thuisloze jongeren in Almere te koppelen met een jonge vrijwilliger als maatje. Ter voorbereiding op de uitvoering van het maatjesproject heeft De KIM gesprekken gevoerd met verschillende maatschappelijke organisaties in Almere die zich bezig houden met opvang en begeleiding van thuisloze jongeren. Hierbij werd geconstateerd dat bijna al deze jongeren te maken hebben met meervoudige problemen van verslaving, schooluitval, schulden, werkloosheid, gedragsproblemen, detentie, psychiatrie, missen van dagbesteding. Er bleek behoefte aan de inzet van vrijwilligers waarbij een jongere in contact komt met een leeftijdsgenoot die tijd vrijmaakt om samen met de jongere op te trekken en zinvolle activiteiten onderneemt.

Veel van deze maatjes hebben ongeveer dezelfde leeftijd, maar een andere levensgeschiedenis.

In het afgelopen projectjaar hebben zich 11 maatjes ingezet om thuisloze jongeren in Almere te ondersteunen. Door het maatjescontact wordt het sociale netwerk van jongeren vergroot, draagt bij aan een stabiel leven en kunnen jongeren hun verhalen delen met een vrijwilliger. Daarnaast maakt de vrijwilliger tijd vrij om samen met de jongere op te trekken en zinvolle activiteiten te ondernemen, met een jongere mee (op zoek) gaat naar een sportvereniging of een andere vrijetijdsbesteding. Daarnaast helpt de vrijwilliger de jongere met lastige zaken zoals oplossing zoeken bij schulden of op orde brengen van de financiële situatie.

De interesse vanuit de jongeren voor het project is afgelopen jaar goed te noemen. Jongeren tonen zich meer betrokken op het project en denken actiever mee. Er is een kerngroep van jongeren ontstaan die andere jongeren enthousiast maakt om deel te nemen aan dit project.

Aantal deelnemers aan de groepsactiviteiten en koppelingen: 30 jongeren en 11 maatjes.

Zo vertelden jongeren tijdens de evaluatie:

- *wat een leuke activiteit was het om met zijn allen een workshop paardrijden te doen. Ik heb sinds lange tijd weer op een paard gezeten. Iets wat ik vroeger zo graag deed.*
- *Het is zo leuk om dat tijdens activiteiten jongeren bij elkaar gebracht kunnen worden. Hierdoor ontstaan vriendschappen. Dat is zo belangrijk.*
- *Ik vind het superleuk: hele fijne vrijwilligers die heel goed naar mijn verhaal luisteren. Ik heb bij dit project gelukkig niet het gevoel dat hulpverleners op mijn nek zitten.*

5. Samen Sterk tegen Armoede in Amersfoort

Het blijkt vaak lastig te bepalen wat je als vrijwilligers kan doen en betekenen voor mensen die met armoede te maken hebben. Om vrijwilligers handvaten te geven om mensen in armoede bij te staan hebben Voedselbank Amersfoort en De KIM een plan ontwikkeld om armoede in Amersfoort tegen te gaan. In dit plan is het uitgangspunt: mensen activeren om zelf hun financiële problemen aan te pakken en met inzet van vrijwilligers een gedragsverandering en een nieuwe leefstijl ontwikkelen. Leidend daarbij is: goed met je geld omgaan is goed in het leven staan. Speciaal daarom organiseerden De KIM en De Voedselbank in 2019 de cursus Budgetkringen. Het programma biedt mensen de gelegenheid om met concrete doelen aan de slag te gaan en te werken aan verbeteringen in hun dagelijks leven. De meerwaarde van dit programma is dat het mensen bij elkaar brengt, dat deelnemers aan de slag gaan om dingen anders aan te pakken in hun eigen leven en de positieve sfeer. De groep is wekelijks 12 keer bij elkaar gekomen. De bijeenkomst iedere maandagochtend duurde 2,5 uur. De deelnemers werken aan thema's die direct te maken hebben met het dagelijks leven. Ook komen thema's aan bod voor persoonlijke groei, zoals goed omgaan met emoties, zelfwaardering opbouwen en constructief omgaan met problemen.

Stichting De KIM is in het voorjaar van 2019 samen met Voedselbank Amersfoort aan de slag gegaan om een maatjesproject op te zetten met als doel om mensen met financiële zorgen in Amersfoort te begeleiden. Mensen worden gekoppeld aan een maatje met ervaringskennis. Dit maatje is iemand die geldproblemen van binnenuit kent. Het maatje ondersteunt in het beter leren omgaan met het financiële problemen. En is een luisterend oor, denkt mee, gaat mee naar organisaties en instanties. Aantal deelnemers aan de Budgetkringen waren 9 personen en aan het maatjesproject hebben 6 vrijwilligers zich ingezet voor mensen die te maken hebben met armoede. Dit project is in 2019 afgerond omdat het draagvlak bij de samenwerkingspartner wegnam.

Ervaringen van deelnemers van Budgetkringen:

- Ervaren van acceptatie en gezelligheid, hetgeen een positief effect had op zelfreflectie en zelfvertrouwen en vertrouwen in de ander.
- bewustwording in uitgavenpatroon
- Budgetkring helpt tegen eenzaamheid
- contacten zijn duurzaam: mensen zien elkaar nog steeds
- respect naar/begrip voor elkaar
- ervaringen en verhalen rondom financiële zorgen worden gedeeld
- mensen durven daadwerkelijk stappen te zetten

6. Jongeren en Rouw in Flevoland

Een geliefd persoon verliezen is enorm ingrijpend als je jong bent. Verlies door overlijden van iemand die hen dierbaar is heeft veel invloed op het dagelijks functioneren van jongeren. Omgaan met overlijden is voor veel jonge mensen een nieuwe situatie in hun leven. Meestal is hiervoor geen professionele hulp nodig. De meeste jongeren beschikken over zodanige (veer)kracht dat ze doorgaans met steun uit de eigen omgeving het verlies kunnen dragen. Desondanks hebben jongeren specifieke aandacht nodig om te leren omgaan met het overlijden van een geliefd persoon. Delen van verlies- en levenservaringen en aandacht hebben voor rouw zijn de belangrijkste doelstellingen van dit project. De KIM is hiervoor vooral actief in Flevoland in het samenwerkingsverband *'Ik mis je! Wat nu?'* Door dit netwerk is een daarom is er een website in het leven geroepen waarop plannen en ideeën zijn te zien op welke wijze rouw en verlies zichtbaar kan worden gemaakt. Zie voor meer informatie op: www.ikmisjewatnu.nl

Het project Jongeren en Rouw heeft afgelopen jaar een lezing georganiseerd in de week van de palliatieve zorg. Voor deze lezing was longarts Sander de Hosson uitgenodigd. Hij behandelt patiënten met een ongeneeslijke ziekte, bij wie de laatste levensfase is aangebroken. Samen met een team van zorgverleners streeft hij naar de beste kwaliteit van leven en sterven voor de patiënt. Dhr Hosson heeft in zijn lezing stil gestaan bij de stelling: *'Geneeskunde is soms genezen, vaak verlichten, altijd troosten'*. De Hosson vertelde openhartig wat hij denkt en voelt, hoe hij handelt bij vaak ingewikkelde ziektegeschiedenissen en hoe hij worstelt met de vraag die veel dokters hebben: *waar ligt de grens van geneeskunde? Moet wel alles wat kan?* Aan deze lezing hebben 120 mensen deel genomen.

7. Project Laudato Si: Geloof, Duurzaamheid en Toekomst in Apeldoorn

Dit project (samenwerkingsverband met Solidair Friesland, Solidair Groningen/Drenthe, KCWO, KNR) richt zich op het meer zichtbaar maken van initiatieven op gebied van duurzaamheid in katholieke context. Hiervoor is een inventarisatie gedaan door een schriftelijke consultatie naar de parochies in Gelderland. De uitkomst laat zien dat verschillende initiatieven plaats vinden: variërend van een gespreksgroep rondom Laudato Si tot en met het verduurzamen van het kerkgebouw. In de parochie Barneveld is zelfs een milieucatecheet aangesteld. Daarnaast is er een lijst van 40 sleutelfiguren geïnventariseerd die in deze provincie op het terrein van duurzaamheid. Uit feedback van de adviesgroep van het project kwam naar voren om voor een goede communicatie te zorgen. Door goede communicatie kunnen mensen meegenomen worden om tot duurzaam gedrag aangezet te worden. Hiervoor zijn vijf artikelen aangeleverd voor Tijdschrift Diaconie en Parochie. Een artikel met daarin de presentatie van het project, interviews met vrijwilligers en coördinatoren 'best practices' en een verslag van de werkconferentie. Verder is er een artikel verschenen in het bulletin van PIN/KNR om zo religieuzen attent te maken op dit project. Tevens is de projectgroep met haar agenda opgenomen in de landelijke website <https://laudato-si.nl/>.

De volgende activiteiten zijn georganiseerd:

- In mei 2018 vond er in de O.L.V. kerk in Apeldoorn een inspiratiebijeenkomst plaats. Dit was in samenwerking met stichting De Kim, de werkgroep Duurzaamheid van het Beraad van

kerken Apeldoorn en de Sant Egidiogemeenschap. De Kim verzorgde een inleiding over de betekenis van de encycliek *Laudato Si* en over het project Geloof, Duurzaamheid en Toekomst in Gelderland. Bijzonder was dat het Beraad van Kerken Apeldoorn voor het eerst concreet op het thema duurzaamheid heeft samengewerkt met de R.K. parochie.

- Op 12 juni organiseerde De Kim in Apeldoorn een expertmeeting met sleutelfiguren in Gelderland. Met veertig deelnemers kwamen initiatieven en initiatiefnemers van verschillende activiteiten in beeld rondom duurzaamheid Gelderland. Met als doel om verbinding te leggen tussen de verschillende duurzaamheidsinitiatieven in Gelderland, te inventariseren waar behoefte aan is en een communicatieplan voor Gelderland te maken.
- Op 6 oktober werd door de Kim i.s.m. het Beraad van kerken Apeldoorn een Interkerkelijke netwerkdag Groene Kerken Gelderland in Apeldoorn georganiseerd. Een divers publiek was vertegenwoordigd op de Gelderse netwerkdag Kerk en Duurzaamheid.
- Op 19 november vond de jaarlijkse studiedag voor de diakens van het bisdom Den Bosch plaats. De dag stond in het teken staan van de encycliek *Laudato si*. In de ochtend gaf Mgr. Gerard de Korte een inleiding en in het middagedeelte was er een inspirerende verkenning, welke concrete wegen we in de parochies kunnen bewandelen als het gaat om "de zorg voor ons gemeenschappelijk huis, de aarde."

Op 30 november vond de landelijke werkconferentie Geloof, duurzaamheid en toekomst plaats. In het Dominicanenklooster in Zwolle kwamen zo'n zeventig mensen bij elkaar voor de werkconferentie met de leidende vraag: wat willen we betekenen in onze verantwoordelijkheid voor de schepping die het moeilijk heeft? Na inspirerende inleidingen de bisschoppen De Korte en Van de Hout had een nadrukkelijk praktische insteek die tot uitdrukking kwam in vier workshops: 1. Scan je kerkgebouw, over het gebruik van energie. 2. Ondersteboven: van doen naar beleid. 3. Staan op heilige grond. 4. Ecologische voetafdruk. De deelnemers evalueerden de werkbijeenkomst als positief met een gemiddeld cijfer van 7,8.

Vanaf de nulmeting bij aanvang van het project heeft de aandacht voor duurzaamheid in 2018 een enorme impuls gekregen. Met name binnen r.k. parochies is een inhaalslag gemaakt. Vele werkgroepen in Gelderland zijn hierop actief. Van belang is het om in 2019 te focussen op inbedding binnen parochiebeleid en om bovenlokale bijeenkomsten te blijven organiseren omdat blijkt dat die inspireren en men elkaar daarin bemoedigt. Zorg voor de schepping is een belangrijk aandachtspunt voor de toekomst binnen parochies.

Diaken en bisschoppelijke gedelegeerde: *"Ik wil jullie namens de diakens van het Bossche bisdom nogmaals hartelijk danken voor de fijne manier waarop jullie ons vanmiddag begeleid hebben! Het heeft voor veel gedachten en suggesties gezorgd, waar we mee verder kunnen".*

8. Project Interreligieuze dialoog & interculturele zorg in Arnhem

Beter georganiseerde dialoog is momenteel urgenter dan ooit. Vooral in een geïndividualiseerde samenleving waarin men gemakkelijk geïsoleerd en vervreemd van elkaar raakt en samenredzaamheid onder druk staat. Het project Interreligieuze dialoog & interculturele zorg heeft afgelopen jaar een duidelijke focus gehad op twee doelstellingen van het project:

- 1. Versterken van een interreligieus maatschappelijk middenveld.
- 2. Samenwerking met sleutelfiguren uit de moskeegemeenschappen.

De stad heeft te kampen met sterk polariserende en zelfs radicaliserende tendensen. Afstand tussen groepen wordt eerder groter en het slaan van bruggen tussen groepen is minder makkelijk geworden. Des te verheugender is dat er in Arnhem initiatieven zijn ontstaan die verbinding zoeken tussen inwoners met elkaar. Een goed voorbeeld daarvan is het netwerk Arnhemse Wereldvrouwen. Dit netwerk van een interreligieuze vrouwengroep werd op 4 mei jl. uitgenodigd door de Raad van Kerken van Arnhem om, samen met de burgemeester, een statement te maken van onderlinge lotsverbondenheid tijdens de dodenherdenking. Daarnaast zijn er verschillende dialoogbijeenkomsten georganiseerd die veel deelnemers hebben getrokken. Zowel verschillen in

cultuur als in religie zijn nadrukkelijk aan bod gekomen. Dit heeft, getuige de ervaringen van deelnemers, tot meer begrip, respect en samenhang geleid.

Deelneemster dialoogtafel

“ Worden er niet vaker dit soort gesprekken georganiseerd? Ik zou daar zelf wel initiatief toe willen nemen. Maar niet alleen, wel graag met nog iemand”.

Deelneemster dialoogtafel

“Ik was als arts verbonden aan een psychiatrische instelling. Daar werkte een verpleegkundige met een hoofddoek. Toen ik afscheid moest nemen van mijn werk, gaf ze mij een cadeautje. Ik voelde mij door haar gezien”.

Naast de stadsbrede ondersteuning en begeleiding, zetten in de Arnhemse wijk Malburgen vrouwen zich in voor andere vrouwen. Het zijn vrouwen die de kracht van andere vrouwen in de wijk aanspreken, versterken en hen wijzen op belang van integratie. Deze vrouwen gaan bij andere migrantenvrouwen op huisbezoek en inventariseren de problemen, maar hebben ook aandacht voor wat ze kunnen. Ze gaan vervolgens met hen mee naar huisarts, consultatiebureau, wijkteam, school van de kinderen, buurthuis of andere voorzieningen in de wijk. De stadsdeelmoeders helpen zo jaarlijks 25-30 gezinnen.

9. Ruimte voor Anders Zijn (RVAZ) in Oost Gelderland

Het doel van Ruimte voor Anders Zijn is de integratie en participatie van mensen met een psychiatrische achtergrond. Betrokken en actieve burgers kunnen zich als vrijwilliger inzetten voor deze mensen en hun naast betrokkenen, vaak mantelzorgers. Ze gaan als maatje aan de slag om mensen met een psychiatrische ziekte bij te staan of werken als vrijwilliger enthousiast mee met het opzetten van een pastoraal café of een gespreksgroep. Verder stellen ze negatieve beeldvorming bij en maken ze thema's als stigma bespreekbaar. Er bestaan initiatieven om mantelzorgers te ondersteunen door het organiseren van voorlichting en lotgenotencontacten.

Ruimte voor Anders Zijn is een netwerk van lokale en regionale initiatieven. Het MA-werk heeft in het afgelopen jaar projectgroepen ondersteund in Apeldoorn, Ede, Nijmegen, Oost-Gelderland en Tiel bij het opzetten van activiteiten, publiciteit en fondswerving. Zo is er de werkgroep RVAZ Oost-Gelderland actief met een groot gespreksmaatjesproject van 45 koppelingen van maatjes en deelnemers. Het MA-werk begeleidde deze werkgroep bij het onderbrengen van het project bij 8 lokale gemeenten. Dat is succesvol verlopen, waardoor deze werkgroep in 2019 nog meer naar zelfstandigheid toe kan werken. Verder is er een Dag van de Psychiatrie in Apeldoorn georganiseerd met een creatief en inspirerend programma vol film, muziek, theater en persoonlijke verhalen. Deze dag trok veel belangstelling en er waren positieve reacties op het programma.

10. Zinvol Gelderland

In 2019 heeft De KIM een nieuw project ontwikkeld om een maatjesproject te starten onder de naam: **Zinvol Gelderland**. In drie steden van deze provincie worden mensen met een psychische en psychiatrische kwetsbaarheid bijgestaan in hun eenzaamheid. 'Zinvol Gelderland' bestaat per stad uit 15 vrijwilligers die mensen met psychische en/of psychiatrische problematiek een luisterend oor bieden. De opzet is dat zij hun levensverhaal delen en levensvragen kunnen stellen, zodat zij zich minder eenzaam voelen. Deze vrijwilligers worden begeleid en getraind door twee MA-consulenten. De maatjes komen bij de mensen thuis, waar verschillende zingeving- en levensthema's besproken worden. De duur en het aantal bezoeken worden samen met de deelnemer en de vrijwilliger vastgesteld. Het is vooral maatwerk naar gelang aard en omvang van hobbels waar mensen mee te kampen hebben. Het gaat erom dat mensen zich gehoord voelen, waardoor zij zich minder eenzaam voelen en dat zij contact krijgen met hun innerlijke overtuigingen. Door op deze wijze in gesprek te gaan en te blijven met een vrijwilliger zakken zij niet (verder) weg in een sociaal isolement. In verbinding blijven en spreken over het eigen leven zijn cruciale onderdelen van positieve gezondheid en het ervaren van een zinvol leven. Door het contact met de vrijwilliger blijven zij verbonden met de

wereld om hen heen. Een vrijwilliger kan ook als brug functioneren waarmee of waardoor zij (weer) in contact kunnen en/of willen komen met andere mensen.

Tenslotte

Hopelijk heeft u met het lezen van dit jaarverslag een goed beeld kunnen krijgen van de projecten die De KIM heeft uitgevoerd. Binnen deze projecten zijn vele vrijwilligers actief die zich sterk maken voor een goed leven voor iedereen. De projecten worden gecoördineerd door consultants die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. Maandelijks vindt er teamoverleg plaats en worden ontwikkelingen in de projecten doorgenomen. Maandelijks vindt er teamoverleg plaats en worden ontwikkelingen in de projecten doorgenomen. Tevens worden er afspraken gemaakt om medewerkers in te zetten bij trainingen en cursussen in andere delen van Midden Nederland. Zo heeft Hermen van Dorp bij het IDO in Lelystad de training Armoede onder de Loep voor vrijwilligers gegeven en was hij als extern adviseur betrokken bij het project **A friend 4 a friend** van collega-organisatie OSMAN.

Bij De KIM hebben in 2019 een aantal veranderingen plaats gevonden. Voorzitter Jan Burger heeft besloten om na 23 jaar een punt te zetten achter zijn bestuurlijke inzet voor het maatschappelijk activeringswerk. Vanaf 1 januari 2020 is hij opgevolgd door Piet Kuijper die voorlopig de voorzittersrol op zich neemt. Daarnaast heeft beroepskracht en coördinator Hermen van Dorp een andere baan gevonden. In Ellen Hogema is een goede en ervaren opvolger gevonden. Met haar als coördinator is het team van De KIM vanaf 1 januari 2020 weer compleet.

De KIM is in haar werk op zoek naar bundeling van krachten om het beste voor mensen te realiseren. Samenwerken heeft De KIM in dit verslagjaar met veel plezier gedaan in KIMAN-verband met de katholieke MA-organisaties in Noord Nederland: Solidair Friesland en Solidair Groningen/Drenthe. Met de beide instellingen en bisdom Groningen/Friesland was er het afgelopen jaar regelmatig afstemming van werkzaamheden tijdens het zogeheten Wientjesoverleg. Verder is beleidsgroep Flevoland een aantal keren bij elkaar gekomen om de uitvoering van de projecten door te nemen en te verkennen welke nieuwe plannen er gemaakt kunnen worden. Deze beleidsgroep dient als reflectiekader voor De KIM als organisatie en voeden de werker en het bestuur met signalen vanuit de leefwereld van vrijwilligers en mensen in de samenleving die te maken hebben met kwetsbaarheid van het leven. Voor het komend jaar wil De KIM blijven werken aan een goede samenleving voor iedereen.

Het bestuur had in 2019 de volgende samenstelling:

Jan Burger, voorzitter

Piet Kuijper, secretaris

Sander Vendrig, penningmeester

Dré de Bruijn, algemeen bestuurslid

Anja Ossenblok, algemeen bestuurslid

Harmen Binnema, algemeen bestuurslid

Harry Scharrenborg, algemeen bestuurslid

Het team van consultants MA-werk bestaat uit:

Hermen van Dorp (tot 31/1-2020)

Ellen Hogema (vanaf 1/1-2020)

Madelinde Krantz (tot 30/1-2020)

Mirjam Schuilenga